

“Esmerçar diners a millorar la imatge de Catalunya és més urgent que no en uns altres països”

Paul Preston (Liverpool, 1946) és el director de l'Observatori Catalunya Món, un instrument creat per la Generalitat de Catalunya amb la col·laboració d'empreses i institucions diverses per promoure el país a l'exterior.

TINA BAGÜÉ

El Patronat Catalunya Món, un consorci públic format per la Generalitat de Catalunya i un conjunt d'entitats de diversos àmbits, ha signat recentment un acord de col·laboració amb la London School of Economics per crear l'Observatori Catalunya Món. Aquesta iniciativa, en què participen, per exemple, empreses, entitats financeres i ajuntaments, comptarà amb un pressupost d'uns 200.000 euros i entrarà en funcionament l'any acadèmic 2009-2010. El director de l'observatori, Paul Preston, reconegut historiador i bon coneixedor de la realitat catalana, explica quins en seran els principals objectius.

—En què consisteix exactament l'observatori que dirigireu?

—En primer lloc, és previst que sigui una plataforma a través de la qual es facin conèixer aspectes relacionats amb Catalunya a un públic acadèmic anglès, a més de polítics i gent del món de l'empresa. Això es farà a través de seminaris i conferències a càrrec de polítics, empresaris i gent representativa de tota la societat catalana, sempre pensant a divulgar les qüestions catalanes a un públic anglès d'alt nivell. A més, esperem tenir difusió més enllà de les fronteres angleses a través de la nostra web i també per mitjà de llibres i més publicacions.

—Per què li calen instruments d'aquesta mena, a Catalunya?

—Aquesta pregunta l'hauríeu de fer als catalans. En el món anglosaxó encara hi ha la imatge de l'Espanya del flamenc i la pandereta, i Catalunya s'inclou dins aquesta imatge. Per tant, la imatge que al Regne Unit es té de Catalunya, més enllà del Barça, és una imatge molt limitada. L'observatori és una iniciativa en què participa molta gent, no tan sols del govern català,

sinó també del món de l'empresa, i volen que el món tingui una noció de la identitat catalana i dels problemes que Catalunya afronta dins Espanya i dins d'Europa.

—Hi ha experiències de més observatoris com aquest en uns altres països?

—A la London School of Economics n'hi ha molts. Per exemple, de l'Índia, que és una cosa molt més complexa i més ben finançada; també n'hi ha un d'hel·lènic que tracta de la qüestió de Xipre; i un altre d'equivalent turc. També hi ha un projecte de Kuwait, a més del gran centre hispànic a la London School of Economics, que és el Cañada Blanch.

—Sovint es diu que Catalunya no és un país normal. La creació d'aquest observatori n'és un indicador?

—Catalunya es troba amb una situació d'una certa anormalitat. Cal explicar a la resta del món que és una nació sense estat, que té una identitat no reconeguda plenament ni a Espanya ni a Europa. A la Unió Europea hi ha el problema de la llengua, perquè el català té més parlants que no pas les llengües de països europeus, com ara Noruega o Dinamarca i, així i tot, no és una llengua reconeguda perquè no és la d'un estat. Catalunya també té problemes amb relació a les competències dins Espanya, problemes econòmics i sobretot educacionals. Són coses que indiquen que potser Catalunya no és un país normal, perquè és clar que un país que no té estat propi no pot funcionar prou bé o amb la total satisfacció dels seus habitants.

—La Generalitat sovint rep crítiques de gent que diu que aquesta mena de coses —com és el cas, també, de les delegacions a l'exterior— no són sinó una manera de malgastar diners. Què en pensem?

—De la mateixa manera també es podria dir que tots els diners gastats en qüestions culturals, que no tenen un impacte immediat, són malgastats. Però en el cas català, esmerçar diners a millorar la imatge a l'exterior és molt més urgent que no en alguns altres països. Si pensem, per exemple, en el percentatge del pressupost anual que gasta França en imatge exterior, el percentatge que s'hi gasta el govern de la Generalitat actual és molt més petit. Cal tenir en compte, però, que per can-

viar aquesta situació d'anormalitat hi ha d'haver un suport exterior i sobretot la comprensió de la problemàtica catalana per part dels membres de la Unió Europea. Per això són diners ben gastats.

—Vós que sou anglès, quina visió en teniu, de Catalunya, des de la distància?

—La visió que en pugui tenir jo no és la mateixa que en té la majoria dels anglesos. Hi ha la visió del turista. Curiosament, en el cas català, el turisme anglès és de més nivell que no el que va a Benidorm o Torremolinos. Els turistes anglesos que van a Catalunya són més cultes i saben apreciar moltes coses del país, com ara el paisatge, l'arquitectura, els vins o la gastronomia. El problema és que la gran majoria dels anglesos no tenen cap coneixement del fet diferencial català. Per a ells, Catalunya és una regió espanyola més i no hi veuen cap diferència amb Galícia o amb Extremadura. Hi ha una total ignorància respecte a la llengua i la cultura pròpies. En general, els anglesos pensen que el català només és un dialecte. Ara bé, Escòcia, per exemple, és un dels llocs on hi pot haver més comprensió, perquè els escocesos tenen problemes semblants. Per això, dins l'elit política escocesa hi ha més simpatia i comprensió vers els catalans.

—Aquesta visió que tenen els anglesos de Catalunya té a veure amb articles com aquell del setmanari *The Economist* que va aixecar tanta polseguera fa uns mesos?

—No crec que el *The Economist* tingui tanta influència. Aquell article és un símptoma del problema. Era un article molt equivocac, però suposo que és el típic punt de vista d'algú que té una certa comprensió d'Espanya, però no amb prou detall. A mi mateix, durant els primers anys de la meua carrera, hi havia qui em presentava com un expert en Espanya, però jo de cap manera no entenia tota la problemàtica espanyola. Fa quaranta anys que intento entendre les realitats espanyola i catalana i, tot i que amb el temps ho he anat aconseguint, no gosaria pas dir que entenc totalment aquesta problemàtica. Per això, no m'estranya que hi hagi gent que pensi que entén bé tota la diversitat que hi ha a Espanya i els problemes que hi ha afegits.

—Un dels objectius de l'observatori serà d'avaluar la situació econòmica catalana. Quines són, en aquest terreny, les principals mancances que té Catalunya per poder avançar, a parer vostre?

—L'àmbit econòmic serà el punt central de l'observatori. Crec que Catalunya ha d'aconseguir més inversió de l'estat espanyol per millorar les infraestructures, sobretot en l'àmbit del transport, tant pel que fa al ferrocarril com a les carreteres.

—Què tenim de positiu a Catalunya que ho puguem vendre a Europa?

—La societat catalana, a part les riqueses naturals i culturals, que són moltes, té un model de solidaritat ciutadana molt important. A més, el seu sistema universitari és modèlic, amb bons exemples, com la Pompeu Fabra, que és una gran universitat a l'àmbit mundial.

—Quines coses creieu que hauríem de fer per millorar com a país en tots els aspectes?

—Aquesta pregunta em seria difícil de respondre fins i tot si parléssim de la Gran Bretanya. Una de les coses que crec que els catalans haurien de fer és posar fi d'una vegada a la manca d'unitat que separa els grups polítics catalans. Si el gran problema és la relació amb Madrid i amb Brussel·les, evidentment cal molta més unitat que la que hi ha en aquest moment. Això és molt fàcil de dir i tinc molts dubtes que es faci. Però una cosa que sempre em sobta dels catalans és aquesta rivalitat entre grups que, en certa manera, tenen interessos gairebé idèntics.

—Quins són les primeres actuacions o activitats concretes que portarà a terme l'observatori?

—Ben aviat tindrem un seguit de sessions planificades que comptaran, per exemple, amb la visita del director de "la Caixa" i del president de la Generalitat. També tenim previst de publicar un parell de llibres de Ramon Tremosa sobre l'economia catalana. Una cosa molt important seria elaborar un estudi econòmic anual de la situació catalana, cosa que seria de gran utilitat per als empresaris catalans i per als potencials inversors estrangers.

Xevi Camprubí